

Izhaja vsak **torek** in **petek** v tednu ob 11. uru predpoludne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom posiljana do konca decembra 1. g. **20** kr.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jelgersitz v Nuških ulicah po **5** kr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „**Narodna tiskarna**“ (odgov. J. Marušič).

Prihodnja številka našega lista izide z ozirom na božične praznike v petek dne 29. t. m.

Božič.

Sveti večer!... Komu ne zapolje srce ob spominu na one lepe včite trenotke v hudojšnih božičnih večerih. Božična noč, ona lepa noč, ko gredo krediti okolo vseh oglov, okolo vseh bližnjih poljev in plotov, po vseh sobah, po vseh hišah, naj bi nebo blagoslovilo delo naših rok v hodočem letu.

Mrok se je znižal do strehe in meglena noč je legla na zemljo in po hišah so zagorele luči... in po teh sobah se pripravlja za sveti večer, gospodinja večerja, gospodar za kajenje, in delaveci in družina opravlja zadnja dela, da se pri večerji odpocije, razveseli, da po večerji zamoli in potem pri ognjišču obsedi prepevajočin v prijetnih pogovorih se zabavljajoč.... In takrat, pravijo, plava angelj miru nad našimi hišami in rosi miru na zemljo, miru in blagoslova Stvarnikovega, ki je poslal to noč svojega Sina na zemljo, da nas odreši večnega prokletstva. Tisto noč, ko zapojo v zvoniku zvonovi, vabec k polnočnici, tisto noč se je zgodilo največje čudo, tisto noč so se objela v bratski ljubezni človeška srca in njih duše so se razveseliile nad neskončno milostjo... To je bila ona sveta noč, ona blažena noč, katera nas blagoslavja s svojo blaženostjo že stoletja in stoletja...

Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje... pravi nam angelj miru, angelj, ki prosi ljudem najdražje bogastvo, najdragocenejšo dobroto — mir in ljubezen! Mir in ljubezen, da bi prevzela to noč vsem ljudem njihova srca polna strastij, polna zavisti, sovraštva. — Naj bi se samo to noč jedenkrat izčistil njih grešni ogenj, njih nečisto hlepenje! To noč se spomnijo, da se začne v naši katoliški cerkvi — novo leto, da se je začelo to jedino in jedno sveto noč novo življenje za milijone in milijone ljudij, za cele velike narode; naj se spomnijo, naj si pregledajo svoje duše in naj si objubijo novo življenje, vi katerih misli niso bile vedno čiste, katerih dejanja niso bila vedno brez sebičnosti, katerih nameni ne poznavajo drugega, kakor njih lastno osebo. Svojega edinega Sina je postal

GORICA

(Zjutranje izdanje).

Uredništvo in upravnštvo se nahaja v „**Narodni tiskarni**“, ulica Vetturi, h. st. 9.

Dopise, oglase in naročnine sprejema „**Narodna tiskarna**“.

Oglas se racuni po petit-vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 7 kr., ako se tiskajo 2-krat po 6 kr., ako se tiskajo 3-krat po 5 kr. Ako se večkrat tiskajo, racuni se po pogodbi.

naš Bog, naš Stvarnik, mej nas zemljane, da nas odreši večnega trpljenja, tako nas je On ljubil, tako velika je bila Njegova ljubezen... In mi! revni ljudje na tej grešni zemlji, na poti svojega težkega, žalostnega življenja — naj ne ljubimo svojega bližnjega, naj mu ne pomagamo, naj ga ne dvignemo, če vidimo, da ga je potrla teža življenja?! Mi revni ljudje — naj pozabimo ljubezen, tek in plačilo tega sveta? —

Noč, to noč, zaprisezimo si, — da hočemo biti vredni one velike, neskončne ljubezni našega Stvarnika. Noč, to noč, ko zapojo pozno ob počasi s stolpa ubrano zvonovi, naj se spokori naše sreče — začne naj se novo, lepše naše življenje! Brez strastij, brez hudočije, brez zlobnosti, brez zavisti — naj bude naše prihoduje življenje! Noč, to noč, si podajmo roko, noč, to noč, si objubimo zvestobo in ljubezen! In nebo blagoslov naša dejanja in poseje naj naša pota z veseljem in radostjo! Plačilo bo večje in vrednejše, kakor si mislimo mi, plačilo bo dražje kot vsi zakladi sveta, kot vse časti in odlikovanja, ki nam jih daje svet, za naša dobra in zaslужna dejanja! To plačilo nam ne izostane in bo lepše, kakor ga mi pričakujemo, in mi se budem veseliti, kakor se nedolžni otroci vesele pri božičnem drevescu, ko ogledujejo svoja darila. Res, mi sami budem podobni po svojih srečih tem nedolžnim otrokom, ker naše duše bodo čiste in bodo poznale le jedno samo čustvo, ono prevzeti čustvo zadovoljstva in prepirčanosti, da smo storili svojo prvo in zadnjo dolžnost: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! —

Kako povzdigniti kmetijstvo?

V.

Ali naj se deluje za povzdrogo kmetijstva v c. kr. kmetijskem društvu ali zunaj njega? Na to vprašanje hočemo odgovoriti v tem zaključnem članku.

Dognana je resnica, da napredek je mogoč v združevanju v društvu. Temu nikdo ne more ugovarjati, ako noče biti resnici v obraz.

Kmetijstvo naše dežele se je povzdignilo v teh letih s pomočjo c. kr. kmetijskega društva precej na visoko stopinjo.

Napredek je deležna tudi slovenska stran in sicer tudi s pomočjo de-

pritiskali k materi in babici, ki je sedela na prvem mestu v novi čepici.

Mej očetovim pripovedovanjem vstanje mati in odide v drugo sobo, kakor bi imela onde kaj opraviti.

Ko je odbila sedma ura, zazvoni zvonice, duri v drugo sobo se odpró in otroci so vskliknili veselja. Veliko razsvetljeno drevesce juri je miglalo s stoterimi darovi nasproti. Biuli so se k njemu. Oče in babcia pa sta šla za njimi. Čudili so se tem pozlačenim orehom, krasnim jabolkam in različnim igračam. Ali nobeden se ni držnil dotakniti se drevesca: sè svetim spoštovanjem so stali okoli njega. Gledali so na tla, kjer je bil na zelenem manu hlev iz lepenke, in v njem Ježušek v jaslicah in sv. Jožef in Devica Marija:

„Glejte“, reče oče, „to vam je poslal Ježušek, vse to je vaše — babica vam ima menda to razdeliti. Ali pred vsem zahvalite se gospodu Ježusu in zapojeti mu v čast!“

Sedel je h klavirju, zaigral božično predigro in potem je veselo navdušen peti se svoji otroci, kakor bi bil še vedno otrok. In mati in dekla, ki je stala mej durimi, peli sta ž njim:

„Po... do se godi...“

želnega društva in državnih podpor. V dokaz temu so tudi razna kmetijska in gospodarska društva, ki so se ustanovila po deželi in uživajo državne podpore s posredovanjem c. kr. kmetijskega društva v Gorici.

Na to stran se ponaša posebno Tolminsko, ki ima obilo mlekarjev, sirarskih in drugih gospodarskih društev, ki dobivajo državne podpore po priporočilu deželnega društva.

Goriška okolica, kmetijsko društvo v Št. Petru, Brda imajo vinarsko zadrugo, vipavska stran ima vinorejsko društvo v Dornbergu in kmetijsko v Kamnjah: Kras ima tudi nekaj tacih društev.

Vse to pa je sicer prav in dobro, a še ni vse, kar bi lahko imeli in bi tudi morali imeti. Vsak sodniški okraj bi moral imeti po eno ali dve taki društvu.

Taka organizacija je nekako zunaj c. kr. kmetijskega društva, a ne ločena povsem od njega, ampak združena v toliko, da dobivajo društva po deželi državne podpore s pomočjo deželnega društva.

S tem je priznana potreba c. kr. kmetijskega društva tudi za slov. stran. Ne preostaja nam torej družega, nego da popolnimo omrežje s kmetijsko-gospodarskimi društvi po celi slovenski strani dežele.

Rodoljubi po deželi naj se združujejo in pogovarjajo, kje je treba še ustanoviti takodruštvo. Vsako slovensko društvo pa naj pristopi kot ud c. kr. kmet. društvu v Gorici, kakor so to storila že ustanovljena društva.

Nat tak način ostane zveza naših gospodarskih društev s centralnim društvom, katero podpira društva vsaj s priporočilom za državno podporo. Taka zveza je prava, kajti ona ni separatistična, a ni tudi tako centralistična, da bi bila škodljiva posameznim krajevnim razmeram. Kadar bude preprečena slovenska stran naše dežele z jednakimi društvimi, dobi tudi večje število udov v c. kr. kmet. društvu, katero se bude gotovje oziralo na želje in potrebe posameznih društev po deželi.

Ker bi se pa na tak način ne ponimožilo število slovenskih udov v deželnem dežetu, katerega glavni odbor bi imel še vedno premajhno število slovenskih odbornikov, treba je delati tudi na druge načine na pomnožitev udov v deželnem društvu.

slice pod drevescem, jel si je grizti dolenne ustrelice ter prenehalt „basirati“.

Ko so bili izpelj, razdalata je babica otrokom darove. Za nekaj časa reče starejši deček Vladimir: „Tata, nekdo gleda noter skozi okno!“

„Marjanica“, veli g. učitelj dekli, „poglej, kdo je to — ali ne zapodi ga!“

Dekla odskoči in vrniša se, reče: „Lukáč Tonek stoji tam!“

„Ubogi otrok“, vzdihne babica, „matere nema, oče pa se gotovo potika kje po žganjarjah!“

„Pripelji ga sem, naj se raduje z nami“, pomigne g. učitelj dekli. „Danes Betlehemic niso hoteli sprejeti uboge Marije Device — ali mi ne smemo biti kakor oni!“

Dekla privede blizu desetletnega, na pol zmrzlega dečka.

„Kaj pa delaš zunaj pod oknom?“ vpraša ga gospod učitelj, „zakaj pa nisi doma?“

„Boma ni zakurjeno in oče Bog ve kdaj pride!“ potoži deček.

„Ali si pa že kaj večerjal?“ vpraša ga gospod učitelj.

„Oče mi je dal dva krajarja“, šepeta kupu sem si zemlje.

V ta namen ponavljamo nekaj starih nasvetov, a navajamo tudi nekaj novih. Ako se vzame zadovoljstvo kot resno in se bode vstrajno delovalo v urešnjenje, doživeli bi zamogli v kratkem času velik napredok v organizaciji našega kmetijskega prebivalstva.

Kar je inteligencije kakega naroda, to so veleposestniki med kmetovalec. Že večkrat se je povdarujo, da slovenski veleposestniki se vse premalo zanimajo za kmetijsko društvo.

Ako bi društu pristopili vsi slovenski veleposestniki, imeli bi Slovenci lepo število svojih udov v glavnem odboru. Dooley ni bilo tega: upajmo, da bode v prihodnje boljše tudi na to stran, ki bi morala stati v prvi vrsti tam, kjer gre za povzdrogo in napredok društva, ki je prav za prav radi njih ustanovljeno bilo.

Poleg veleposestnikov ne bi smelo manjkati v kmetijskem društvu slovenskih duhovnikov. Oni se sicer ne povečajo sami s kmetijstvom, a njih interesi so združeni z kmetijstvom tako, da jim ne more biti vsejedno, kako napreduje ali zaostaja kmetijstvo. Ljubezen do stanu, med katerim živé, naj bi vzbudila vso našo rodoljubno duhovščino, da pristopi društvu ter dà lep vzheld drugim, ki jim bodo sledili.

Gmotno stanje naših duhovnikov govorov ni tako, da bi jim branilo pristop društvu. Vse drugače je z učitelji. Poznamo jih mnogo, ki bi zelo radi pristopili društvu, a letnina jih zadržuje, da ne morejo storiti rodoljubnega koraka. Saj vidimo, kako delujejo učitelji radovoljno pri društvih po deželi, ako ni letnina previsoka. Velika hiba je, da ne morejo učitelji pristopiti kmetijskemu društvu. Kadar se zboljša njih gmotno stanje, smemo trdit z gotovostjo, da bodo pristopili po večini važnemu društvu, v katerem bodo mnogo konsolidirali napredku v kmetijstvu.

Kranjsko učiteljstvo je vnet in delavven član tamošnje c. kr. kmetijske družbe. Jednako bode tudi na Goriškem, kadar jim bodo omogočeni pristop. Da bi se to le kmalu zgodilo!

Poleg duhovnikov in učiteljev imamo Slovence še lepo število oseb, ki bi zamogli in morale biti član prekoristnemu društvu. Žalibog, da pogrešamo marsikaterega! Splošni neskrbnosti so se pridružili tudi oni.

Najložje bi zdatno pomnožile število udov naše občine, ako bi sklenila starašinstva, da pristopijo vse davkarske občine ter postavljajo letnino za enega

„Ubogi sirotek! ne plakaj, dam ti takoj jestir.“

In posadili so ga za mizo, „ter mu prinesli vsega, kar so imeli. In ko se je bil deček najdel, nagatili so mu žepe se sadjem ter ga poslali domov. In ko je legala babica h počitku, pomolila je še za Lukea „očenaš“, da bi mu Gospod Bog vdihnil večjo ljubezen do lastnega otroka.“

H.

V istem trgu je tvornica (fabrika); in gospod tvorničar je zelo bogat mož. — V njegovem stanovanju je tudi istega dne bogata gostija. Gostov je bilo polno, šampañjec je kar tekel. (Otroci so jedli z odgoviteljico v svoji sobi).

Ko je odbila sedma ura, zazvoni milostna gospa srebrnim zvoncem. Sluga je pohitel strani, otroci so prišli, mati ji je predstaviti gostom in ti se jim priklonijo; in ko je zopet zazvoniло srebrnim zvoncem, razleté se dari in velikansko božično drevo zažari v stoterih pestrih lučkah.

„Ah, to je krasno!“ ploskali so otroci z rokami.

„Zares čarobno, krasno!“ pritrde gospodje gostje. „Čestitamo milostna!“

Milostna gospa se iščakuje na pokrov drevesu.

ali več udov v vsakoletni proračun. Dosejaj se je odzvalo le malo občin, a upati smemo, da se bodo zdramile tudi ostale in da v teku nekaj let bodo vse občine člani kmetijskega društva.

Zupanstva naj predložijo to zadevo na dnevni red katere seje in naj volijo nekakega poverjenika za celo občino.

Ta bi zastopal, ako že sam ni ud, katero davkarsko občino, skrbel bi, da drušveniki plačajo letnino pravočasno ter bi bil nekak posredovalec med društvom in kmetovalci.

Poverjenik je neobhodno potreben tudi radi pobiranja naročil in naročnine za vitrijo, žveplo, umetna gnojila, limasto smočo itd.

Potrebo nekakega poverjenika za vsako občino uvidevajo kmetovalci nekaterih občin sami.

Poleg tega bi utegnil poverjenik z drževati naprednejše manjše kmetovalce, da bi skupno nabirali letnino za enega uda e. kr. kmetijskega društva. Na tak način bi se tudi pomnožilo število udov. Vse to je lahko mogoče izvršiti, treba je le dobre volje.

Na take načine bi narastlo število udov tako, da bi vsak okraj imel svoj odsek ali podružnico e. kr. kmetijskega društva z svojim načelnikom. Vsak okraj bi imel po enega in tudi več udov v glavnem odboru in delovanje društva bi bilo večje in uspešneje.

Ako ima kakokraj vsaj 15 članov, že obstoji kot odsek ali podružnica, ki si voli svojega načelnika in svojega zastopnika v glavnem društvenem odboru. Število letošnjih udov pa je še vedno tako pičlo, da imamo Slovenci le tri odbornike, namreč gg. cesarskega svetnika F. r. Vodopivec, deželnega uradnika Er. Klavžarja in vikarja Jož. Mašero.

Z gotovostjo pričakujemo, da se bodo število članov kmalu tako pomnožilo, da dobimo Slovenci še nekaj odbornikov — vsaj vsakokraj jednega.

Vsakokraj ima pravico po društvenih pravilih do lastnega odseka ali podružnice, ako ima le 15 udov. Toliko število doseže zlahka vsakokraj. Večji okraji, kakor je n. pr. oni goriške okolice, bi zamogel imeti toliko udov, da bi se odsek razdelil po občinah na več pododsekov, tak bi bil lahko za občine v Brdah; drugi za občine Solkan, Grgar, Čepovan, Šempas; tretji za Št. Peter, Vogrsko, Dornberg-Pračino, Vrtojbo in Bičje; četrtri za Miren, Renče, Št. Andrež in Opatjeselo. Mesto Gorica zamore samo imeti zadostno število slovenskih članov.

V ajdovskem okraju bi bile lahko dve, za vipayko in braniško stran.

Tako je na Kranjskem, tako bi bilo tudi na Goriškem. Ako hočemo posnemati v čem brate na Kranjskem, posnemamo jih v delovanju na polju kmetijske družbe.

Odseki kmetijskega društva bi potem pospeševali ustanovitev in prospeh naših gospodarskih društev po deželi. A tudi sedanjih naših društev bodi dolžnost skrbeti, da pridobe nove ude e. kr. kmetijskemu društvu.

Centralna posojilnica v Gorici, ki prične v kratkem svoje delovanje, ima že

Uljudni gospod dragonski ritmojster (konjiški stotnik), ki je sedel že pri večerji na desnici milostljive, prime jo pod pazduho ter jo pelje po povoščenih tleh kakor po ledi. —

Otroci so hoteli trgati slaščice z dresavo, ali odgojiteljica jih je posvarila francoski...

Za drevesom je stala velika miza in na njej so bili različni darovi. Milostna gospa stopi k mizi in jame razdajati najprej otrokom, potem gospodom ustnike, denarnice, zlate gumbe, iglice itd. Jeden gost za drugim je sprejemal te darove in poljubljal mehko roko kakor duhovniku v cerkvi o svečnici, ko razdaja sveče.

Naposled prejeli so vsi svoj dar — tudi služabniki. Gospod tvorničar ploskne veselo in pravi: Danes se mora vse veseliti, zato sem dal napraviti še jedno drevesce. — Franc donesi ga!“

Sluga odide in prinese smrečico, na kateri so visele klobase in možganice kot češarki.

Postavi jo na tla poleg prvega drevesa. „Za koga je to?“ vprašajo začuden gostje.

po svojih pravilih, da pospešuje snovanje novih kmetijskih zadrug in da združuje že obstoječe zadruge ali društva.

Na to stran ima kaj hvaležnega posla. Prireja naj razgovore in izda pouk v zmislu naših člankov in nasledek ne izostane. Dežela naša bo imela zadostno število kmetijskih zadrug in društev; deželno e. kr. kmetijsko društvo pa bo imelo veliko število slovenskih članov, kateri bodo imeli v glavnem odboru primerno število zastopnikov, bi bodo delovali v blagor in prospelu slovenskega dela naše dežele tako, da bodo procvelo naše kmetijstvo in gospodarstvo.

V ta namen smo napisale te članke, katerim želimo, da bi rodili obilo uspeha. Naprej naš rod na polju napredka na vsakem polju! Naprej naš kmetovalec, ki si podlaga in jedro vsem drugim stanovom!

Srečanje za „Šolski dom“.

Kakor smo že večkrat poročali, priredile so naše gospe, ki so bile vedno navdušene za vse, kar je krasno in plemenito, tudi letos srečanje na korist „Šolskemu domu“, oziroma naši mladini, ki tja zahaja.

Kdor si je le jedenkrat ogledal one prostore, in posebito pa mladino, ki tja zahaja, mora pač pripoznati, da nimajo gorški Slovenci krasnejše in važnejše naloge, nego je ona, katero izvršuje „Šolski dom“, bodisi iz narodnega, bodisi iz verskega ali občne človeškega stališča.

Tú vidiš na stotine naših otrok, ki liki mravlji zahajajo v te prostore, da si nabirajo znanja in vede za prihodnje življenje, da si blažijo sreca in utrujejo značaj, skratka, da polagajo temelj njihovi prihodnji sreči. Vsa ta mladina poizbubila bi se inače po mlakah mestnih ulic ter bi bila velika nadlega meščanom in deželi, dočim zadobi na ta način vse pogoje, da postane jedro prihodnjemu narodnemu meščanstvu.

A ne le to, tja zahajajo rokodelci in trgovski pomočniki iz mesta in dežele, ki si nabirajo potrebnih znanosti za svoj poklic; tja zahajajo deklince in deklefje, ki iščejo in najdejo potrebnih nauk, da postanejo kedaj spretne in srečne hišne gospodinje. Tu se poučuje od jutra do pozno v noč. —

Naravno, da stane to mnogo denarja, in žal, pri vsem navdušenju, ki se kaže povsod med našim ljudstvom za to sveto podjetje, peša radodarnost, ki ima svoje meje.

Zato so pa zopet nastopile naše plemenite narodne gospe na oder ter, navdušene za sveto stvar, spojile so plemenito delo s koristnim. Obrnile so se do plemenitih rojakinj in rojakov v mestu in na deželi s prošnjo, naj podarijo primerne dobitke za srečanje na korist „Šolskemu domu“. Ta poziv ni bil zastonj; nad dve sto dobitkov je prišlo od vseh strani na pristojno mesto. Razstavijo se od 26. do 31. t. m. v prostorih „Šolskega doma“.

Toda glavni uspeh odvisen je od razprodaje sreč, in tudi v tem oziru moramo priznati, podpirajo nekateri rojaki in rojake.

„Tako boste videli, gospodje. — Franc, naj jih Jožef izpusti!“

Franc odhiti stran. Za časek se je razlegalo po hodniku (veži) civiljenje in rečanje. Gospod tvorničar zaživlja.

Duri se razleté in tropa psov pridere noter.

„To vam je doneslo božje dete!“ reče bogokletno bogatin ter pokaže psom na klobase.

Psi planejo kot vztekli na drevesce, obalijo ga na tla, in nastalo je trganje in bevskanje, da je bila groza.

Vse društvo se je smejal, da so se prijemali kar za trebuh.

„To je ženjalna misel!“ klicali so.

Tako so slavili sv. večer pri gospodu tvorničarju!

Kdo je slavil Kristusovo rojstvo bolj spodbodno: oni nepremožni g. učitelj ali bogati tvorničar? Komu je bolj pravičen privoščiti veselje: psom ali ubogemu detetu?

Morda je darovala milostna gospa kak goldinar za božično drevesce ubogim otrokom, ali še to je storila morda le za to, da bi se blestelo njeni ime v novinah. Da, v časnikih se je blestelo — ali nikakor ne mej zvezdam!

kinje v mestu in na deželi z navdušenjem ženski oddelek „Šolskega doma“.

Sedaj je pa sreček jako mnogo, namreč, 10.000, in ako bi se vse razprodale, bi bil to lep uspeh in najlepše plačilo za ves trud in vso požrtovljnost, ki zahteva od naših narodnih gospa tako podjetje; a ob jednem bi bila to tudi lepa podpora „Šolskemu domu“ in mladini, ki tja zahaja.

Zato priporočamo vsem onim, katerim gori sreč za naš narod in katerim je naša mladina pri sreči, da pomagajo do tega uspeha s tem, da sami nakupijo sreč, kolikor morejo, ter da tudi druge bolj mladčene v to napotijo. Plemenit posel je vreden plemenitega sreča!

Dopis i.

Iz Kreda pri Kobariu, 10. dec. 1899. (Izv. dop.) Zgražali smo se nad dopisi v „Soči“ št. 97 in 98. — Kot občinskemu načelniku mi je dolžnost, da branim pred svetom čast naše občine in krivično napadenih oseb.

Človek bi mislil, Bog ve kako grozna je bila agitacija zarad izražene zaupnice grofu Coronini-ju, pritrdirti pa moram, da z g. Sedejem, katerega ima dopisnik za najhujšega, niti govoril nisem o zaupnici.

In prav je, da se je zaupnica izrekla, zadovoljen mora biti vsak pošten občan, ker hvalo smo dolžni dr. Gregorčiču in njegovemu tovarišu grofu Coronini-ju. Ž nju pomočjo prejela je podobčina Staroselo izredno veliko denarno podporo za popravo cerkve; mnogo se je trudil g. dr. Gregorčič ob svojem času, da smo dobili pri Robicu poštni urad in poštno zvezo z Italijo, kar je tudi „Soča“ priljeno pohvalno omenjala.

Dopisnik pikne mežnarja — tajnika. Naš g. učitelj, katerega zaradi njegove pridnosti in vestnosti vsi spoštujemo, je ob enem občinski tajnik in rečem: marljiv, natancen tajnik; brez tajništva bi pa žalibog pri svoji revnej plači in z obito družino ne mogel izbjegati. Z g. vikarjem delujeva složno pri pouku in vzgoji naših otrok. In tako je prav! Zaradi tega pa g. učitelj niti kakor še ni — mežnar.

Znane so vrline g. Sedeja, vikarja v Borjani. Zarad njegove obsežne znanosti in prirojene mu dobrosrčnosti zatekajo se k njemu Borjanci dan za dnem v raznih potrebah. Ako ga vprašajo v dvomih sveta, to ni nič čudnega, saj nihče ni učen prišel na svet, in ako jih g. Sedej lepo poduci, to je njegova dolžnost. Samo naravno je, da so se Borjanci oklenili svojega g. vikarja kot vestnega svetovalec in dobrotnika.

Staršine sploh, in ne samo borjanski, pa odločno oporekajo, kar jim dopisnik lažljivo očita, da bi se dali prodati „za pudelč šnopsa“. Ako se zve ime dopisnikovo, tirjali bodo od njega zadostila pri sodniji.

Dopisnik spne se tudi na me in mu ni prav ker sem zidar, ter mi očita, da bi me gg. vikarja imela na vrvici kot psička. No res lepa primera! (psička imajo Jagri). Jaz sam vodim po svojej najboljši vesti občinske zadeve — četudi sem zidar; za mesečarjenje pri tem nič ne dam in tudi črevljarske smole pri tem ne potrebujem.

Ako se pri tem posvetujem z gg. podžupani in starešinami, je to le pravilno: tako mora biti. Ker vsi smo dolžni pomagati, da se red vzdržuje v občini. V naše zadeve se gg. vikarja ne mešata.

V Kredu imamo zelo skrbnega in vestnega dušnega pastirja, najhujši sovražnik mu tega ne more zanikati. Osebno ni prišel nikdar v hišo tirjat pogrebsčine; ako je pa pismeno opozoril nemarnega plačevalca na svoj zasluk, tega mu pravičen človek ne more štetiti v zlo in zato je grda ostudna laž, da bi bil g. vikarju denar ideal. On je med prvimi ustanovniki družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in „Šolskega domu“ v Gorici. Kje ste bili takrat, g. dopisnik!

Zelo podlo je, kar omenja dopisnik zarad občinske meje na gori Miji. Pojasniti vam moram, g. urednik, da se je občina priprala in pravljala zarad meje na Miji s Sedlani v treh prestankih dolgih 23 let. Letošnjega poletja se je zadeva po velikih težavah in z velikim zatajevanjem urenila.

To ni bila lahka reč, kdor pozna tožboželjnost naših sosedov. In zdaj pride dopisun in zažiga zopet komaj pogasli ogenj sovražnega nesrečnega prepira. Ne, to je že od sile! Tak podli dopisun ni nič boljši od navadnega grdega — požigalca.

Miha Suok (recte Šok).

župan.

Politični razgled.

O položaju.

Nič ne pomaga, § 14 se je pri nas v Avstriji že tako udomačil, da se ga ne more iznebiti tako lahko.

Grof Clary ga je hotel postaviti v zaporedje, a to se mu ni posrečilo, pač pa je § 14 odstranil grofa Clarya.

V torek namreč se je vršilo ministerstvo posvetovanje, kateremu je predsedoval cesar. Ugibalo se je ali bi se vendarle zamoglo spraviti pod streho nagodbo z Ogrsko parlamentarnim potom, a prišli so do zaključka, da to ne gre, z ozirom na kratek čas, ki nas loči od 1. januvarja 1900.

Ogrski ministerski predsednik pl. Szell, ki je bil pretečeno soboto na Dunaju je odbil vsak kompromis in je zahteval, da se nagodba z Ogrsko dožene definitivno do 1. januvarja 1900, naj se pa to zgodi parlamentarnim potom, ali pa s pomočjo § 14. Ker se, kakor smo že zgoraj omenili, to ne more zgoditi parlamentarnim potom, a je grof Clary pri svojem nastopu dal Nemcem častno besedo, da se ne bode nikdar posluževal § 14 ni mu preostalo zdaj drugega, nego da odstopi.

To se je tudi zgodilo. Grof Clary je podal v torek ostavko celega sedanjega ministerstva.

Cesar si je pa pridržal, kadar da bode vsprejeti to ostavko. Kakor poročajo listi se bode to zgodilo v najkrajšem času, ali se je pa mogoče tudi že zgodilo, ki to pišemo. Clayevemu ministerstvu bude baje sledilo spet uradniško ministerstvo, ki ne bude imelo druge naloge nego uveljaviti s § 14 porazdeljeni zakon glede užitniških davkov in pa proračunski provizorij. Potem se bude umaknilo definitivnemu ministerstvu.

Govori se, da se to ministerstvo niti ne predstavi državnemu zboru, ter da bode našel parlament, ko se spet snide po praznikih že novo definitivno ministerstvo.

Državni zbor.

Zbornica poslancev je imela v sredo zadnjo svojo sejo pred prazniki in morebiti tudi v tem letu. Ta seja se je vršila prav mirno. Vsprejeti so bili razni nujni predlogi med tem tudi predlog, posl. Pientaka, da se takoj vsprejme zakonski načrt glede zvišanja plač uradnim zlužbenikom in sicer tako, kakor ga je spremenila gospiska zbornica. Prihodnjo sejo bo naznani predsedništvo poslancem pismeno.

Kde bodo novi ministri.

O tem ugibajo danes vsi listi. Da bodo novi ministri z golj uradniki, o tem so vsi jedini.

Nekateri imenujejo kot novega ministarskega predsednika sedanjega ministra železnice vit. Witteka, drugi moravskega namestnika Spens Bonva. Imenuje se celo tudi namestnik grof Goes. „Information“ pa misli, da bodo načelovali novemu ministerstvu kak general. Za justično ministerstvo se imenuje tudi sekejski svetnik Schrott, za naučno ministerst

vse kar je zadaj ali pa še pride, se ne da primerjati z njimi.

Proti Kimberleyu hiti sedaj s širimi častniki poveljnik pete divizije, general Warren iz Kapstadta. Najprej se ustavi v De Aaru, potem pa želi mesto Methuena prevzeti poveljstvo armade, ki naj bi osvobodila Kimberley. Iz tega se razvidi, da je to mesto v neizmerni nevarnosti radi pomanjkanja najnujnejših potrebsčin, in da je Angliji več za ondi vjetega Rhodesa, nego za hrabro posadko v Ladysmithu.

Upay senzačno pa je seveda uradno nepotrjeno poročilo, da je „slavni“ Buller prekoračil Tugelo. Ali se morda istinitost tega poročila potrdi tako, kakor zadnjic o zajetju 10.000 Burov?

Domače in razne vesti.

Zaupnici.

Visokorodni gos. Alfred grof Coronini-Gronberg!

Grd. do gnjusa ostuden boj bježe že dalj časa dr. Tuma Gabrščeka stranka zarad narodnega vodstva na Goriškem. Spodriniti Vas, visokorodni gospod grof z dr. Gregorčičem vred in postaviti sunce sebi za voditelje slovenskega naroda na Goriško-Gradisčanskem, to je namen te stranke.

Se 18. aprila 1899 sta trdila: „Naj večja sreča za goriške Slovence je ta, da imamo na čelu narodnega vodstva poleg dr. Gregorčiča ... grota Alfreda Coroninija. Brez njegovega nenavadenega bistrega pogleda v nestalno vrvanje političnega življenja, brez njegove odločne volje o pravem času in na pravem mestu, bi bili goriški Slovenci takoj zagazili v mlako, da bi našli težko izhoda iz nje.“

Kakošna pisava pa se nahaja zdaj v „Soči“ o naših voditeljih? To, kar je ta stranka pred malo časom v zvezde kovala, to zdaj do pekla ponjuje. Je li mogoče, da se je požrtovljeno vodstvo naroda tako hipo ma spremeno, katerega pri v zadni smoter bil je blagor naroda? Ne, kaj takega ni mogoče! Vemo in smo prepričani, da visokorodni g. grof Coronini je danes ravno taisti blagi gospod, kakor je bil pred nedavnim časom — vemo, da plemeniti grof slovenski narod ravno tako ljubi, kakor ga je ljubil. Spreminjajo se najprej le na Goriško privandrani koristolovci, ki trdijo, da politik mora skrbeti sam za se, ter sebi pripraviti trdno gmotno pozicijo — tedaj sebičneži.

Da so tako neznošne razmere na Goriškem, visokorodni gospod, tako močno rani te Vaše srce, da ste z dnem 31. okt. 1899 položili svoj dejelno in državnozborski mandat v roke svojih volilcev, temu se ne čudimo; čudimo se temu, da narod se po prej nizvignil zoper take rogovaliče.

Kaj hočemo, li na Goriško privandrane koristolovce postaviti za svoje voditelje? Kaj tacega Bog nas o bavarju!

Zategadelj se Vas, visokorodni gospod grof, z vso gorenčnostjo oklepamo, ter najljudneje prosimo, da blagovolite preklicati svojo odpoved in sprejeti zatirani slovenski narod na Goriško-Gradisčanskem še dalje v dejelnem, kakor tudi v državnem zboru v svoj zaščit in svojo obrambo. S tem plemenitom činom, ponugati zatiranem slovenskemu narodu, ki Vam v povračilo nič drugega zagotoviti ne more kot svojo ljubezen in najglobokejše spoštovanje, — pokažite pred vsem svetom, visokorodni gospod grof, da ste po rojstvu, kakor tudi po sreču zares plemenit mož.

Bog Vas živi!

Županstvo Kožbana,
11. novembra 1899.

V imenu cele dvanaštiste:
župan ; Anton Blažič

Visokorodni gospod grof Alfred Coronini-Gronberg!

Gestni odbor bovski izreka Vašemu visokorodju v današnji seji soglasno popolno zaupanje in zahvalo za Vaše delovanje.

Bovec,

dné 7. novembra 1899.

Načelnik: Matija Jonko.
(Brzojavka na Dunaju)

Premesčenje. Gospod Matvej Andrejevič Trnovec, svetnik na c. kr. višem trž. dejelnem sodišču, je prideljen v pomoč ces. kr. vrhovnemu sodišču na Dunaju.

Veledušen dar. Slovenski mecen g. vitez Josip Gorup, vetrar na Reki, je daroval 100 gld. za „Božičnico“ zavodov Šolskega domu“.

Božičnica. „Šolski dom“ obdaril uboge in pridne otroke 3 otroških zabavišč in svoje ljudske šole 22. t. m. popoludne, in sicer se razdeli 525 otrokom: 29 klobukov, 4 kape, 78 jopičev, 85 blač, 79 parov čevljev, 4 veličnih rut, 110 kril, 14 krilice, 38 predpasnikov, 72 nosnih rutic, 9 konjičkov, 12 pušek, 9 sablic, 13 punic, 9 miznih oprav, 400 kraljic.

kov itd. — Mesto venca na grob ranjke gospe Krajinikove je darovala č. družina Jerkič v Gorici 4 krone za „Božičnico“.

Za „Šolski dom“ je nam vročil g. Leopold Bolko, veleposestnik v Gorici 10 krom. Živio!

Srečanje za „Šolski dom“. Za to srečanje so dalje darovali: Gospa Fiegl v Pečmi, krožnik z finim sadjem; g. g. Fiegl, stensko torbico za ščeti, pepečnik, obešalo za žepno uro (vse l. r. delo); gospa Marija Tomažič, 2 steklenici finega žganja; gospa Marija Kopač, buteljko šampanje; gospa Pavla Kavčič, vrč za pivo; g. g. Maria Kavčič, sachet, s svilo vezan (l. r. delo); g. g. Ivanka Kavčič, napo za časnike (l. r. delo); g. g. Milka Klančič, album za razglednice; g. g. Karla Klančič, šatuljo za ovratnike in zapestnice, s svilo vezano (l. r. delo); gospa Marija Tuma, elegantno pihalo; g. g. Jelica Berbuč, lepo blazino za na zofo (l. r. delo); g. g. Augusta Šantel, stekleno škatljico (l. r. naslikano), podstavko za svetilke (l. r. delo); g. g. Danica Šantel, pepečnik (oprenjen z l. r. delom). — Učenke risanja v obrtni šoli so naredile: stensko omarico, stenski košek za pisma, dve blazinici za bucie, obešalo za ključe, topolomer, okvir za majhno fotografijo, šatuljo, 4 stenske krožnike, polico (vsye s slikanjem na les). — Učenke obrtne šole za umetno vezanje: gospodiča Alojzija Vodopivec kasedo za rokavice, s zlatom in svilo vezano in glena Alice Kornmüller „sachet“ tudi s zlatom in svilo vezanim.

Volilni shod veleposestnikov.

Predsednik pol. društva „Sloga“ g. dr. Ant. Gregorčič je povabil volilce iz skupine slov. veleposestva na pogovor o kandidaturi za dopolnilno volitev enega dež. poslanca. Shod se je vršil včeraj ob 11 uri v prostorih slov. Čitalnice in je bil mnogobrojno obiskan. G. dr. A. Gregorčič je pozdravil zbrane volilce ter poučarjal v svojem nagovoru, da je sklical volilce k posvetovanju, ker je to od nekdaj v navadi pri „Slogi“. Priznava, da so veleposestniki v neprjetnem položaju v zadnji dobi, ker so primorani skoro vsakih dveh let dohajati k volilni urni. Grof A. Coronini je pa odstopil, ker so ga neznošne razmere prisilile k temu koraku. Sošba o njegovem delovanju ostane vedno ugodna: njegov upliv je bil velik in tega upliva se je on poslužil v polni meri ter s svojim nesebičnim trudem in izredno požrtovljnostjo veliko dosegel v korist goriških Slovencev. Goriškim Slovencem ostane vedno v dobrém spominu, dasiravno se širi o njem v izvestnih krogih zadnje čase drugačno mnenje, — pozneje, ko se duhovi pomirijo, pa se bode gotovo v vseh krogih le pojavljeno govorilo o njem. Kamejne metati nanj je znak skrajne nevhaležnosti. Ker je skoro gotovo, da ne bi grof Coronini zopetno izvolitve sprejel, naj si zborejo danes veleposestniki svojega kandidata, grofu pa naj se ide za njegovo požrtovljeno delovanje zahvaliti trojici izmed veleposestnikov. Svojim kandidatom naj si izberejo moža značajnega, neodvisnega, rodoljubnega, ki ima srečo za svoj narod, ki ni pod vplivom drugih, kateremu to ni danes črno, kar mu je bilo včeraj belo in kateri ni danes na levu, jutri zopet na desni strani. Tistega pa, za katerega se večina izreče, volijo naj vse. Vsem se seveda ne da vstreči, pokazati morajo pa volilci, da vlada med njimi ona izgledna disciplina, katera je vedno veljala na Goriškem. In s tem pozove gg. volilce, da izrečejo svoje mnenje.

Beseda je poprosil g. Oskar Gabršček ter v svojem z odobravanjem sprejetim govorom dejal, da moramo pustiti osebnosti na stran, kazati vedno, da smo slošni in izvajati vsi sklep današnjega volilnega shoda. Kandidat mora biti vreden zaupanja svojih volilcev, volitev pa naj se vrši pod zastavo „Sloga“.

G. Kocjančič iz Podgorje je na to predlagal, da se izvoli v smislu nasvetu g. dr. Gregorčiča troje članov izmed veleposestnikov, ki se gredo po shodu zahvaliti g. grofu Coroniniju za njegovo trudopolno delovanje. V ta namen so izvolili gg. Jakončiča, O. Gabrščeka in Saunika. Kandidatom za dejelni zbor je bil na to, na predlog g. Jakončiča, proglašen gospod Oskar Gabršček. G. Zuechiatte je sicer izrekel željo Bricev, da bi imeli radi za poslanca moža, ki pozna njih razmere in njih težnje in da bi bil tak mož gosp. Jakončič, ta pa je znova priporočal g. O. Gabršček, za katerega so se končno vsi zjednili.

G. O. Gabršček se je zahvalil volilcem za izkazano mu zaupanje, zatrjeval, da je odločen Slovan in da upa, vsestranske podpore se strani volilcev, da mu se zdi pametno malo obljuditi, teme pa delati. Povdralj je potrebo shodov zaupnih mož iz vseh krajev, da se tako izve mnenje, ki vlada v dejeli. Taki zaupni shodi bi bili v veliko moralno zaslonbo poslancem. Volilci naj se zaupno obračajo do svojih poslancev, biti morajo vsi enega sreca in enih misli, ker le to vede do zmage.

Ker se nihče ni več ogasil k besedi, je g. predsednik dr. Gregorčič zaključil razgovor.

Odbor političnega društva „Sloga“ je imel včeraj sejo, v kateri je sprejel kan-

Volitev osem zastopnikov v pomnoženi šolski svet goriske okolice. Dne 21. t. m. so župani in podžupani volili slednje gg.: Filipa Terpina župana iz sv. Križa s 173 glasovi; Miha Zega, župana iz Kanala s 172; Andr. Konjedica, župana iz Plavi s 172; Jožeta Pavliča, župana iz Rihemberga s 150; Antonu Školariša, posestnika iz Vipolž s 114; Antonu Klančiču, župana iz Podgorje s 102; Andr. Jakila, posestnika v Rupi s 96; Antonu Bratužu, posestnika v Čepovanu s 95.

Javna zahvala. Podpisani odbor se najtopleje in najiskreneje zahvaljuje veseljeničnemu odseku in vsem onim, ki so na kateri koli način sodelovali pri veselici dne 10. t. m. na korist „Šolskemu domu“.

V Gorici, dne 20. dec. 1899.

Odbor društva „Solski dom“.

Dodatek k javni zahvali v zadnji si. našega lista. Med navedenimi nadplačniki je pomotoma izstalo ime g. dr. H. Tuma, ki je napačil 5 gld.

Veseljenični odbor.

Obeni zbor „Slovenske čitalnice v Gorici“ se je vršil ob mnogobrojni udeležbi dne 19. t. m. Zvolili so slednji novi odbor: g. Jos. Fon, c. kr. dejelnosodni tajnik, predsednik; g. prof. Ferd. Seidl, podpredsednik; g. Ivan Mercina, gospodar in pevovodja; g. dr. Rudolf Gruntar, tajnik; g. Fr. Sivec, knjižnica; g. Ivan Krašovec, blagajnik; gg. Rud. Konjedic in prof. Ivan Kranjec, odborniki; gg. profesor A. Šantelj, Ernest Klavžer in Srečko Bizaj, namestniki; gg. dr. Fr. Kos, Fr. Ferlič in Jos. Hrovatin, pregledniki računov.

Najnovejše vesti. Novo ministerstvo je sestavljen ter se proglaši v današnjem uradnem listu.

Ministerski predsednik in minister za železnice je dr. Wittek; Stummer je minister za notranje reči; za finančne Jorkasch-Koch; za justico Schrott; za trgovino Stibral; za nauk in bogoslužje Berndt; za poljedelstvo Blumfeld; za dejelno brambo Welsersheimb; za Galicijo Chleddowski.

Odpravo časnitskega in koledarskega koleka je gospodska zbornica včeraj vsprijela.

G. dr. Gregorčič napada zadnje čase „Soča“ tako podlo in nesramno, da se vsakemu poštenemu človeku naravnost studi „Soča“ laže, ko trdi, da dr. Gr. „med štirimi stenami priznana opravičenost vsega, kar trdijo „Sočani“, „Soča“ podlo obrekuje, ko raznaša med svet brezvestno laž, da dr. Gregorčič čopi vedno doma mesto, da je na Dunaju ter da postal zdaj popolnomičniškar itd. itd. . .

Da pa človeku s „posebno dušo“ vendar že enkrat zavežemo strupena usta, stopimo mu v kratkem tako krepko na rep, da se nam ne izmuzne več!

Gabrščekov mezin. V zadnji številki svoje eunje je lastnik „Soče“ napel zopet papirnat revolver ter slednje izprožil:

„Našim somišljenikom — resna beseda. — Izvzemši veliko večino duhovščine, petorico učiteljev in nezadnato številce drugih posvetnikov v dejeli, zagotavljajo vsi drugi somišljenje s „Sočino“ stranko. Pristaše „Goričanske“ klike je treba z lučjo iskati! — Vkljub temu kažejo „Goričani“ velik pogum, veliko samozavest! In zakaj? Ker jim pomagate Vi — pristaši naše stranke? Na stotine Vas je, ki si pustite pošljati „Norico“ v hišo — iz „radovednosti“, kakor pravite. Ali takih „radovednežev“ je veliko, da prav oni zagotavljajo „Goriči“ grešni obstanek . . . Zato tolik pogum vzlič polit. bankrotu!

Zdaj se bliža novo leto! Zato opozarjam svoje somišljenike, naj po novem letu s svojo „radovednostjo“ ne podpirajo dalje nasprotnikov. Naj se ravnajo po njihovem vzgledu. Poznamo duhovnika, ki prečita vsako štev. „Soča“ prav pazljivo, ali čitat jo hodi v sosednjo vas, da le ar sam načrten . . . „Soča“ nema 10 „Goričanskih“ naročnikov, a po novem letu odpadejo gotovo še ti. Mi za njimi ne bomo žalovali! Prav takó pa želimo tudi od „Sočinih“ somišljenikov, naj ne podpirajo nasprotnika, ki bojkotuje „Sočo“, kjer je le mogoče . . . Zob za zob! V tem oziru naj nam bodo nasprotniki za vzgled — možatosti! Notarski podjetnik Premrou, trgovac Roje so „Sočo“ zavrnili dasi vedó, da jim to lahko prinese tisočake škode na leto, a kolikor hočeemo z mezinem geniti! In vendar so pokazali svojo barvo na prav odločen način! Takó naj naredé naši somišljeniki „Goriči“ nasproti, da se ne bo šopirila in hvalila z njihovo pomočjo.“

Tako piše tisti človek, ki je različnim ljudem že grozil s pasjim bičem, z revolverjem, s klofutami, s stolom, s krvavimi glavami, ki je pa se vselej stisnil rep med noge, če ga je ta ali oni primerno tituliral. Ponatisnili smo navedene vrste zato, da naši čitatelji uvidijo, na kak način dela „Soča“ „javno mnenje“, kako v svoji blaznosti prišteva 1100 naših naročnikov svoji stranki, kako otroče trdi, da je treba naših pristašev z lučjo iskati, ob enem se pa z židovsko brbljavostjo in strastjo zaletava v naše pristaše. Napadenih gospodov ne bomo branili, opravijo to sami gotovo najpri-

20. okt. t. l. je napisal lastnik „Soče“ v svojem „šornalu“: „Vsak po svoje. Pojmi o poštenju so pač različni!“

Kdar se do danes o istinitosti teh besed še ni prepričal, temu ni pomagati!

Goriški trgovci z jestvinami so sklenili meti dan pred Božičem, ki pade letos na nedeljo, odprete svoje prodajalnice do 4. ure popoldne.

Goriški brivei ne bodo brili drugi božični praznik.

Voz se je zvrnil. V torek okolo 9. ure predpoldne se je zvrnil v ulici sv. Klare voz preobložen s hlodni, namenjenimi za podgorško papirnico. Pri tej priložnosti naj opomimo, da je pravo čudo, ako se ne zgodi nobena nesreča pri prevažanju zgorej omenjenih hlodov iz postaje skozi gorisko mesto. Ti vozovi so namreč večkrat tako zelo obloženi, da se kar na řavnih cesti ziblejo sem ter tja ter da preletava človeka praví pravcati strah, ako je slučajno primoraniti tik mimo njih. Pa ne le, da bi se taki vozovi zvrnili, se boji človek, ampak boji se tudi, da bi se verige ne pretrgle, s katerimi so povezani hlodni na vozcu. Ali bi se ne dato kaj ukremiti od strani poklicane oblasti, da se odstranijo take preteče nevarnosti.

Društvo katoliških učiteljev na Primorskem je priznalo nagrado 20 gld. razpisanih za najboljšo razpravo o prirodoslovju v petem razredu

* Rusko časopisje bode pričelo slobodnejše dihati. Odpravljena bo kavčja časopisom ter bode smeli kritikovati tudi vladne naredbe, kar je bilo došlej strogo zabranjeno.

* Dopisnica, ki je potovala 21 let. Dne 2. maja 1878. je neka tvrdka na italijanskem nujno dopisu, nastoljeno na Avgusta Menghi v mestecu Terri. Pred nekaj dnevi je dopisnica srečno prispela, kamor je bila uamenjena. Škoda le, da je adresat že davno mrtve!

* V plavž je padel v Mor. Ostrovici neki delavec. Pripeljal je rudo do ustja plavža ter padel vanj v plamena. Našli niso v žrjavici niti sledu več.

* Svatje utevili. Nedavno se je vozil s sanmi iz slavonske občine Illok ženin Stefan Manojlović s svojo nevesto in z deuterico svatov na svoj dom, v Vranik. Vozniki so bili že precej vinjeni, zato so konje zelo podili. Nakrat je zadel prvi voznik v kup kamenja ter se zvrnil s sanmi v Dunav, ki teče ob cesti. Tudi drugim, tretjim in četrtem sanem se je izvedla. Ženin, nevesta in deset svatov je utonilo v Dunavu.

* Hrvatski ban — navaden slepar! Mažarski državljan Julij Ertl, je proglašil v časopisu in v javnosti bana trojedne kraljevine grofa Khuen Hedervary-ja, navadnim sleparjem. Ban ga je zaradi tega tožil na žaljenju časti, a gurki porotniki so oprostili Ertla krvide — obrekovanja in žaljenja na časti. Ban je vložil proti oproščenju ničnostno pritožbo na vrhovno sodišče, katero pa mu je pritožbo kot neosnovano zavrnilo. Vsled tega je stavil v prvi seji hrvatskega sabora dne 2. t. m. poslanec dr. Fran Potocnjak, predlog, da Khuen Hedervary ne vič vreden časti bana, ker je so-disče izreklo, da ne zakrivi ne obrekovanja ne žaljenja na časti, kdo naziva hrvatskega bana z navadnim sleparjem. A taka oseba je najvišji funkcionar v hrvatski kraljevini!

* Rudokop pod morjem. Jeden najvažnejših železnih rudnikov Anglie se nahaja pri pomorskom mestu Barsov — in Turnes v grofiji Lancashire na severni strani More-cambe zaliha na irskem morju. Zakladi železne rude so bili razkriti leta 1840 in so pripomogli kmalu do nenadnega razvijanja angleške železne industrije. V Barsovemu samem je livarna, ki producira nad 600.000 ton železa in jekla. Ker pa bi se bili zakladi železa izrabili kmalu, ako bi se ne mislilo na izredne pripomočke za izkoriscenje istih v polnem obsegu, — je podjetje sklenilo, da izpolniti svoje tehnične naprave tako, da bode mogoče kopati železo tudi pod morskim dnem, kamor sega v ogromnih množinah. Stroški teh naprav bodo znašali nad 6 milijonov gld., toda dobiček bode stotisočeri.

* Očeta ustrelil. Pred porotniki okrožnega sodišča mariborskoga je stal dne 20. novembra Anton Peserl iz Brebrovnika pri Ormožu, ker je ustrelil svojega očeta in ranil njegovo gospodinjo. Peserl je bil obsoden na deset let težke ječe; ustrelil je očeta, ker je ta pretrdo postopal pri iztirjevanju previtnine.

* Oproščeni poneverjaleci. Pri galiski posojilnici v Lvovju so se dogodila nedavno velikanska poneverjenja, ki so grozila privesti polom nad deželo. Pretecene dni so bili obtoženi krivci pred porotnim sodiščem, katero pa je vse — oprostilo. Sam predsednik dežel. nadsodišča v Lvovu je bil presenečen ter je brzojavil justičnemu ministru: „V zgrajenje vseh poštenih ljudij oproščeni so vsi obtoženci.“

* Sin Crispijev — tat. Preteklo soboto bi se moral pričeti pred sodiščem v Rimu proces proti Luigi Crispiju, ker je svoji ljubimki grofici Celleri ukral juvele. Pri tem delu so mu pomagali njegovi tovariši. Razprava je preložena, ker se ne ve, kje je sedaj ta vzorni sin starega Crispija. Ušel je v Ameriko, kjer je bil uslužben pri nekem bankirju, s katerega ženo je ušel. Ko se je naveličal, jo je zapustil in zginil.

Narodno gospodarstvo.

Plesnoba v vinskih kleteh.

Kdor hoče iz hleti odpraviti plesen, mora najprej pomesti stene, sodne podlage in tla v kleti, potem mora oprati sode in prezračiti klet. Ko je storil to, postavi naj na več krajev po tleh lončene sklede z žveplom, zamaši naj vsa okna prav dobro, zaže naj žveplo, gre naj iz kleti ter naj jo dobro zapre. Plinasta žveplena sokislina, ki se dela iz gorenčega žvepla, umori vse plesnobne trose, nahajajoče se v zraku in sploh v kleti, odpravi pa iz kleti tudi zaduhlost in duh po plesnobi. V ta namen lahko rabimo žveplo v koscih, kakor se navadno prodaja, ali pa tudi žveplene palice.

Za vsakih 50 štirjaških metrov prostora zadostujeta dve taki palice, oziroma toliko žvepla v kosih. Žvepla naj se zvečer, po dovršenem drugem delu v kleti, da bode žvepleni par v zaprti kleti lahko celo noč pokončevala plesen. To naj se, če treba,

naj se to delo ponovi vselej, predno se začne vino pretakati, čistiti ali pa nalisti v steklenice, zato da vino pride le s čistim zrakom v dotiku. Žvepla naj se vedno dan pred navedenimi opravili.

Boraks uničuje glijevne trose; zato je pa jako dobro, ako namažemo lesene pologe, stene in vinske sode z boraksovo raztopino. „Kmet“

Bogato zaloge vseh lončarskih in porcelanastih izdelkov in steklenic ima

ANTON KOREN

v Gorici, v Gospodski ulici št. 4.

Velika izber:

krožnikov, skled, skledje, lonev in lončkov.

Vsakovrstne svetilnice za petrolej in olje.

Zaloge nožev, vilič in podstavkor.

Vsakovrstne šipe in zrealia.

Reže in vklada šipe za okna.

Prireja po naročilu priproste ali ukusne okvirje

za podobe in zrealia.

Cene zmerne, postrežba točna.

Špedičjska poslovница

Gašpar Hvalič v Gorici

v ulici Morelli 12

se toplo priporoča Slovencem
v Gorici in z deželi.

ima zapri voz za prevažanje pohištva.

Ivan Katnik

gostilničar pri

Z L A T E M K R Č Ž U

Kapueinska ulica h. št. 2

Priporoča se slavnemu občinstvu v Gorici in z deželi na mnogobrojen obisk. — Točna pravila bela in črna vina, ter postrežbe vsak

čas prav z okusno pripravljenimi jedmi.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom

v Stolni ulici št. 2. v Gorici

(tam, kjer je tobakarnica) priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z deželi.

Prodaja kavino primeso iz tovarne ARNOLD & GUTMANN z Dunajem.
Zaloge žveplenje družbe sv. Cirila in Metoda.

ZALOGA

vsakovrstnih šivalnih strojev

Fani Drašček

v Gorici

Stolna ulica št. 2. (v prodajalnici jestvin).

Prodaja

streje tudi na
mesečne ali
tedenske
obroke.

Stroji so iz
prihovarje
ter najboljše
kakovosti.

Priporoča se
slavnemu občinstvu v Gorici in z deželi.

Na boji se tekmovanja.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda v Gorici.

Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloge pristnih briskih vin:
burgundeca, rizlinga, modre frankije
in druge.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 20.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pripravna bela in
črna vina iz vi-
pavskih, furlan-
skih, briskih,

Dostavlja na dom in razpošilja po Železnicam na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o

Ivan Doljak

kovač in mehanik

v Gorici, Gledališka ulica 17.

upeljava luči „Acetilen“ po najnovnejših sistemih, kakov tudi vodovod, pump itd. Izvrsuje točno in solidno ter jamči vsako delo, katero izvrši v najkrajšem času. Ima zaloge vseh h tej stroki spadajočih potrebščin.

Priporočen od vodstva „Šolshega doma“ radi dela tam izvršenega.

Priporočen se najtoplje slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

Anton Kuštrin

v gospodski ulici št. 23. v hiši

g. dr. Lisjaka.

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svoje trgovino raznih potrebščin n. pr.: kavo: Santos, Domingo, Java, Cejon, Portoriko in druge. — Olja: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrska in dalmatinska. — Petrolj v zaboju. — Sladkor razne vrste. — Moko številk 0, 1, 2, 4, 5. — Več vrst rajza. — Miljsveče prve in druge vrste, namreč po $\frac{1}{2}$ kila in od 1 funta. — Razpošilja blago na vse kraje — Cena primerna. — Postrežba točna.

Cena zmerne, postrežba toč